

Vormsi valla 2026. aasta eelarve lühiülevaade

Vormsi valla 2026. aasta eelarve eelnõu koostamist alustati 2025. aasta sügisel eelmise vallavalitsuse poolt ning väljastati uuele volikogule 2025. aasta novembri lõpus. Uus vallavalitsus otsustas varem väljastatud eelnõu tagasi võtta ning esitas uue eelnõu volikogule 2026. aasta alguses. Eelarveprojekt läbis 09.02.2026 volikogus esimese lugemise ning pärast muudatusettepanekute lisamist kinnitati teise lugemise järgselt 09.03.2026.

Vormsi valla eelarve kulude ülesehitus on tegevusalapõhine. Eelarve täitmist korraldab vallavalitsus. Vallavalitsus määrab tegevusalapõhiste eelarvete vastutajad, kes koos hallatavate asutuste juhtidega osalevad eelarve täitmisel ja elluviimisel. Pärast eelarveaasta lõppu koostab vallavalitsus majandusaasta aruande, sh eelarve täitmise aruande, mida auditeerib sõltumatu audiitor ning seejärel kinnitab vallavolikogu.

Eelarve on koostatud tekkepõhiselt, mis tähendab, et tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

2026. aasta eelarveprojekti üheks **prioriteediks** oli personalikoosseisude ülevaatamine ja töötasude tõstmine kõikides valdkondades, et tagada valla **konkurentsivõime tööandjana**. Suureks väljakutseks oli vahendite leidmine **spordihoone ülalpidamiseks, volikogu personalikuludeks** ning **sotsiaaltoetuste** jätkuvaks kasvuks.

PÕHITEGEVUSE TULUD

2026. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse tulusid 1,5 miljonit eurot. See on 16 000 eurot ehk 1% rohkem kui 2025. aasta eelarve täitmine. Põhitegevuse tulud koosnevad maksutuludest, saadavatest toetustest tegevuskuludeks, kaupade ja teenuste müügitulust ning muudest tegevustuludest.

- Põhitegevuse tuludest suurima osa ehk 56%, moodustab **tulumaks**, mille laekumiseks on prognoositud käesoleval aastal kokku 856 000 eurot (kasv võrreldes 2025. aastaga +2,9%)¹. Tulumaksu laekumist mõjutavad maksumaksjate ja pensionäride arv ning nende brutosissetulek, samuti riigi kehtestatavad tulumaksu laekumise määrad omavalitsustele.
- **Saadavad toetused** moodustavad põhitegevuse tuludest 34%, ulatudes 525 000 euroni (+2%). Tasandusfondi maht on 199 000 eurot (+19%), toetusfondi maht 301 000 eurot (+9%) ning planeeritavate saadavate projektitoetuste maht 25 000 eurot (-66%).
- **Kaupade ja teenuste müügist** prognoositakse koguda eelarvesse 6% põhitegevuse tuludest ehk 100 000 eurot (-18%). Vähenemine tuleneb kultuuri valdkonna tulude mahu muutusest võrreldes 2025. aastaga, kui sealhulgas kajastus erakorraline piletimüügitulu suvelavastuse korraldamisest.

¹ sellist tähistust, võrdlemaks 2026. aasta eelarvet 2025. aasta eelarve täitmisega, kasutatakse tekstis läbivalt

- **Maamaks** moodustab eelarve tuludest 4% ehk 59 000 eurot (+10%).

PÕHITEGEVUSE KULUD

2026. aasta eelarves on põhitegevuse kuludeks planeeritud 1,5 miljonit eurot. See on 158 000 eurot ehk 12% rohkem kui 2025. aasta eelarve täitmine. Põhitegevuse kulud koosnevad antavatest toetustest ning majandamis- ja personalikuludest.

2026. aastaks planeeritud põhitegevuse kuludes on personalikulude osakaal 55%, majandamiskulude osakaal 37% ning antavate toetuste osakaal 7%. Planeeritud reservfondi suuruseks on 8 000 eurot, mis on 0,6% põhitegevuse kuludest. Eelarvelisi vahendeid on arvestatud personalikuludeks 799 000 eurot (+12%), majandamiskuludeks 546 000 eurot (+6%) ja antavateks toetusteks 108 000 eurot (+43%).

Põhitegevuse kulud kajastatakse eelarves tegevusalade lõikes ning suurima osakaaluga on hariduse valdkonna kulud, mis katavad 35% planeeritavatest põhitegevuse kuludest. Valitsussektori teenustele on kavandatud 21%, kultuurile ja spordile 12%, majandusele 11%, sotsiaalse kaitse teenustele 8%, keskkonnakaitsele 7%, elamu- ja kommunaalmajandusele 5% ning avaliku korra tagamisele 1% põhitegevuse kuludest.

Põhitegevuse tulude ja kulude vahe ehk **põhitegevuse tule**m on 2026. aasta eelarves planeeritud **78 000 eurot**.

INVESTEERIMISTEGEVUS

2026. aasta eelarves on planeeritud investeerimistegevuse kulusid 129 000 eurot. Investeerimistegevuse kulud koosnevad põhivara soetusest, põhivara soetuseks antavatest toetustest ja laenuintresside kuludest.

Põhivara soetus moodustab 59% investeringukuludest ehk **76 000 eurot**.

2026. aastal kavandavad **investeerimisobjektid** on:

- valla teede parendamine – 60 000 eurot;
- biolagunevate jäätmete kogumisvahendite või vahetuskonteinerite soetus – 15 000 eurot.

2026. aasta planeeritavad antavad toetused põhivara soetuseks on:

- 20 000 eurot Vormsi veevarustuse parendamiseks;
- 10 000 eurot kiriku renoveerimiseks;
- 9 000 eurot hajaasustuse programmi toetusteks.

2026. aasta eelarves on investeerimistegevuse tuludeks planeeritud 10 000 eurot, millest põhilise osa moodustavad saadavad toetused põhivara soetuseks.

FINANTSEERIMISTEGEVUS

Investeeringute elluviimiseks **plaanitakse võtta 54 000 eurot laenu**, mis koos tagasimakstavate laenudega vähendab valla **netovõlakoormust** (kohustused miinus likviidsed varad) **11%-ni põhitegevuse tuludest** ehk 176 000 euron. See jääb alla seadusega lubatud netovõlakoormuse ülempiiri ning annab hea baasi uuele volikogule järgnevate aastate investeeringute planeerimiseks.

Laenude tagasimakseid koos intressikuludega tehakse käesoleval aastal 176 000 euro ulatuses ning laenukoormus 2026. aasta lõpuks on 364 000 eurot.

Likviidsete varade maht väheneb 149 000 euro võrra ning aasta lõpuks prognoositakse rahalisi vahendeid 188 000 euro ulatuses ehk 12% põhitegevuse tuludest.

Eelarve kujunemisest, arvnäitajatest ja kulude jaotusest valdkondade lõikes saab detailsemalt lugeda Vormsi valla kodulehelt.

Agle Romulus

Vormsi Vallavalitsuse finantsjuht-raamatupidaja